

Mai Világ

Független politikai napilap

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Cluj. Str. Iuliu Maniu 8
Telefon: 6-30.

Itt vagyunk

Mert hívják bennünket. Parancsoló szóval hív bennünket életre az a közvélemény, amely nem tud élni ideálok nélkül. Sívár tengődésé válnék az élet, ha nem fűtenék magas célok a társadalmat, ha nem sarkallnák a kulturális és gazdasági fejlődésnek, a néptömegek boldogulásának eszményei. Hiszen igaz, hogy ezeket a célokat átmenetileg el lehet homályosítani, hangjukat el lehet némitani, fegyvereit el lehet adni és meg lehet vásárolni. Ámde azok a nagy célok, amelyek minden embert és minden társadalmat vezetnek, mindig és mindig újra meg fogják teremteni a maguk harci eszközeit.

Olyan világban élünk, amikor mindenkinél csak árát tudják, nem értékét. Immár törvényesíteni akarják azt a felfogást, hogy a közvélemény képviselői is piaci áruk s bármikor becsomogolhatja és zsebrevághatja őket a legtöbbit igérő. Emberek tízezreire rendítik meg a hitet, pedig nem az eszmék gyengék, hanem csak azok, akik tüzetet csinálnak belőlük.

Nem ítélkezünk senki felett és nem azért jövünk, mintha azt hívnák, hogy a mi szerény hangunk meg fogja váltani a nagy szavak s kis alkuk világát. De csak az követelhet függetlenséget és szabadságot a néptöbbségtől, aki magunk között is eltűri a függetlenséget és szabadságot. Csak az követelheti jogaink, szabadságaink és intézményeink csorbítatlan tiszteletben tartását, aki magunk között is tiszteli a szabad lelkiismeret jogát.

A „Mai Világ” a nagy közvélemény hangját akarja mindennap megtalálni és megszólaltatni. Hü és becsületes lesz információiban, mert az a meggyőződésünk, hogy az eszmények nyílt és tiszta leírása magában is biztosítja a társadalmi eligazodását, kritikája kialakulását és saját sorsának szabad eldöntését. Csak a „szent mindent-elhallgatás” egyenlő a serral, az őszinte és becsületes beszéd azonban még a legrosszabb pusztított el értéket. A népi többségi élet fejlődéséhez így akarunk hozzájárulni az igaz, érdekes és szigorúan pártatlan információ folytonosságával. Ehhez elég nekünk most ez a négyoldalas lap, amelyben mégis meg fogja látni az olvasó a világot és a minket világnak életének teljes oglalatát.

Az olvasóközönség el fogja dönteni, hogy szükség van-e ránk, szükséges volt-e, hogy teljes erővel a gazdasági és szellemi nyomorban élő széles tömegek üggyé tegyék magáévá egy népkisebbség sajtóorgánum. Vissza akarjuk adni és meg akarjuk erősíteni azoknak a hitét, akik a megalkuvás nélküli, elrendelhetetlen igazság boldogító gyelmében hisznek.

Kudarccal végződött az európai Océánrepülő utja

Sirt a Junkers-művek vezérigazgatója - Risztics újabb kísérletre készül

Mindkét gépnek vissza kellett térnie a dühöngő viharok miatt

(Berlin, aug. 16. Saj. táv.) A „Bremen” és az „Európa” repülőgépek vasárnap Dessauból utrakeltek Amerika felé. Elindulás előtt a négy aviatikus és a gép két utasa Nungesser edesanyjához a következő táviratot intézte:

„A fehér madár szárnyain gondolataink a két hős felé szállnak és tisztelettel üdvözljük Nungesser anyját.”

Óriási tömeg volt jelen az indulásnál, többek között 200 amerikai újságíró. Mindkét gép a német és amerikai zászlókkal van felszerelve. Az elindulás nehézség nélkül történt. Az útvonal: Brema, Hollandia, Skócia északi partja, Orknei-szigete és azután a legrövidebb óceáni útvonal. Ha a benzin elegendő lesz, úgy a repülő tovább repülnek Chicagóig.

(Newyork, aug. 16.) A meteorológiai állomások jelentése szerint a német aviatikusok kedvezőtlen időjárással, fagygal és köddel fognak utközben találkozni. Különösen az Atlanti Océán nyugati partján Terranovától délre nagy depresszió mutatkozik.

Brémából jelentik: Az Európa 23 óra 1 perckor itt motorhiba miatt alig félórás tengerfeletti repülés után leszállt, miután Risztics hasztalan próbálkozott a hiba kijavításával. A brémai repülőteret nehezen találták meg, mégis leszállottak anélkül, hogy megsebesültek volna. A gép fűtőszervezete, valamint a propeller eltört.

Berlin. A Brémen hétfőn éjfél egy óra 50 perckor elrepült Manchester-től északkeletre, míg két óra 45 perckor Liwerpooltól északra látták. Lufthansa jelentése szerint reggel 7

DESSAU. A Brémen délután fél ötökor szállt le az itteni repülőterre a sérült propellerrel. A repülő azért határozta el a visszatérést, mert az erős tengeri vihar miatt ez látszott a legcélszerűbbnek.

(Berlin, aug. 16.) Az „Európa” repülőgép a Fekete tengeren kitört viharok következtében kénytelen volt utját megszakítani és visszatért Brémába, ahol este 11 órakor nehéz körülmények között leszállt. Az aviatikusok sértetlenek maradtak.

A „Bremen” tovább folytatta útját

óra 3 perckor Írország nyugati partjánál, félízenkettőkor az északi szélesség 53—26, a keleti hosszúság 114. fokánál átrepült az óceánon.

Dessau. Az Európa leszállásának híre nagy levertséget okozott. Amikor Junkers megkapta a jelentést, könnyezve panaszkolt az újságíróknak, hogy az emberi erő tehetetlen a véletlenekkel szemben, azonban az Océánrepülés gondolata tovább él. Junkers ekkor még hozzátette, hogy most még bensőségebben kísérik reményei.

és hétfőn reggel 2 órakor Wackefeld fölött (York), 5 órakor pedig az írországi Kingstone fölött repült el.

Amennyiben a repülés normálisan lebonyolított nyert volna, úgy a „Bremen” kedden délelőtt érkezik Newyorkba. Az Atlanti Océánon szokatlanul viharos volt az időjárás.

Nem lett Garoflid a CFR elnökgazgatója

Csak egy igazgatósági tagságot ajánlottak fel, de az is jele a liberálisok és avarescánusok közeledésének

(BUCURESTI, augusztus 16. Saját tud.) A reggeli lapok nagy szenzációként közlik, hogy a kormány Garoflid avarescánus volt minisztert nevezte ki a CFR elnökgazgatójává. A hír azonban csak annyiban felel meg a valóságnak, hogy a kormány felajánlott Garoflidnak az igazgatóságban egy helyet, mint a mezőgazdasági kamara számára fentartott tagságot. Elnökké annál kevésbé nevezték ki Garoflidot, mert az elnököt nem is nevezik ki, hanem maga az igazgatótanács választja, az igazgatótanács pedig még nem is alakult meg.

Ez a kinevezés is mindenesetre arra vall — írja az Adeverul, — hogy a kormány az avarescánusokkal való megegyezést fontosabbnak tartja a nemzeti parasztpárttal való együttműködésnél. A lap szerint az avarescánusok eltávolítják a pártból a liberálisok előtt ellenszenves elemeket, hogy kormányképesebbé váljanak.

MAI PÉNZPIAC

Két napig tartó ünnep után a pénzpiac a devizák utáni kereslet erősebb. Páris 31.25-ös pénz, 33 áru. Több pénz, mint áru.

Zürichi nyitás: Newyork 518.65, London 25.21, Páris 20.33, Milano 28.23, Prága 25.39, Berlin 123.32, Bécs 73.075, Budapest 90.55, Belgrád 9.13, Bukarest 3.215.

100 lejért

adnak bankok 3.20 svájci frankot, 0.6173 dollárt, 0.1269 fontot, 15.70 francia frankot, 11.29 lírát, 20.62 Csehkoronát, 2.60 arany márkát, 4.37 osztrák shillinget, 3.53 magyar pengőt, 34.95 dinárt.

Aromániai jezsuita-rendszék-helyét Szatmárra helyezték át

Olasz páter lett a romániai kongregációk főtitkára

Nagyváradról jelentik: Az itteni katolikus közvéleményt erősen foglalkoztatja az a változás, amely a jezsuitarend romániai frakciójában a napokban végbement. P. Irsik lett az „ujoncok” mestere, az iparos férfiak és az összes női Mária-kongregációk, a Sziv-gárda generálisa és a lelki gyakorlatok vezetője P. Jakubek egyházjogász lett a rendház „minisztere” és az urak kongregációjának prézese. P. Kulcsár Antal a Kálvária lelki pásztora. A Püspöki Konviktus vezetését Páter Olasztól elvették és azt átadták dr. Lőrincz Lajosnak. P. Olaszt különleges megbízással látták el. A romániai kongregációk főtitkárává nevezték ki. Nagyváradon a jezsuitarend tartományi életében végbement változást a katolikus mértékadó körök élénken pertraktálják.

Kolozsvári kereskedőkkel hamis jegyzőkönyveket készítettek és százazreket sikkasztott egy kolozsvári vasutas

(Cluj-Kolozsvár). Hétfőn délelőtt egy feljelentés nyomán nagyarányú csalást leplezett le az állomási rendőrség. A bűnügy részben zsarolás, részben okirathamisítás és csalás büntetést meríti ki s ez utóbbiban előjelek szerint

számtalan kolozsvári kereskedő szerepel.

Az állomási rendőrségen feljelentést tettek, hogy Tarr János, a vezénylő iroda egyik vezetője súlyosan brutalizálja és zsarolja a vasuti altiszteket. Tarr János, aki az altisztek szolgálati beosztását intézte, valóságos rémuralmat teremtett és mindig előkelő összeköttetéseit hangoztatta. Pénzt zsarolt tőlük jó beosztásért.

Ma azután végeszakadt hatalmaskodásának. Egyetlen délelőtt hetven feljelentést tettek ellene a kalauzok, de egyéb bűnei is kiderültek. Erdős Weisz Izsák Ferenc József-uti kereskedő feljelentése, akinél Tarr vasuti felügyelőnek mondotta magát, több ezer lejre árut vásárolt és a számlával kikergette az állomás épületéből.

Tarr Jánost Faragau rendőr szubkommisszár azonnal előállította. Tarr itt is összeköttetéseire hivatkozott és megtagadta a vallomástételt. A rendőrség ezután átvizsgálta eddigi működését és szeszáción visszaléseket derített ki. Tarrnak beosztásához tartozott a vasuti szállítmányok hiányainak jegyzőkönyvelése. A vagonok esetleges hiányait egy bizottság vizsgálta felül, mely egy jegyzőkönyvet készített a hiányról. Evvel a jegyzőkönyvvel a kereskedő visszatért kárát. Tarr János, mint kiderült, ezeket a jegyzőkönyveket széttepte és új jegyzőkönyveket hamisított, melyekben az illető kereskedővel összejárva az eredetnél háromszor nagyobb hiányt könyvelt el.

A felfedezés után Tarr Jánost azonnal a központi rendőrségre szállították, ahol Resteman rendőrfogalmazó folytatta kihallgatását. Tarr azzal védekezik, hogy a csalásért kapott vesztegetési pénzt magasabb hivatalnokok vették el tőle, s neki magának semm sem maradt. Most a kereskedőket idézi be a rendőrség, hogy világosság derüljön a nagyszabású bűntényre.

Vanzettin kitért az elmebaj, Saccó abbahagyta az éhségstrájkot

(Boston. Saját tudósítónk.) A hét év óta siralomházban ülő olasz anarchisták sorsának tragédiája mindinjobban teljessé válik. A kivégzés újabb határidejét 22-ikére tűzték ki, de a mai hírek szerint az elképzelhetetlenül nagy izgalmak következtében Vanzettin kitért az elmebaj. Saccó az éhségstrájk 30-ik napján, teljesen legyengülve, miután mesterséges táplálását határozták el, elhagyta az éhezést.

A vasipari munkások Budapesten ma reggel megkezdték a munkát

(Budapest. Saját táv.) A vasipari munkások szövetségének határozata ma, kedden reggel az összes gyárakban munkára jelentkeztek a sztrájkolók. Wass miniszterrel folytatott tanácskozás után ugyanis elhatározták, hogy két napra próbaképpen felveszik a munkát, abban a reményben, hogy a munkaadók e héten méltányosan rendezik a béremelés kérdését. A félhivatalos jelentés hangsúlyozza, hogy a sztrájk abbahagyása minden feltétel nélkül történt.

Tövisen adott találkozót a prefektusoknak Tatarescu miniszter

Nagyjelentőségű készülődések Erdély vezetésének megreformálására. Visszahívják pártkülönbség nélkül a kiválóbb közigazgatási szakembereket. Kisebbségi szakosztályt állít fel a belügyminiszterium

Az összes miniszteriumokban ez a szakosztály fog közbenjárni a kisebbségek ügyeinek elintézésé érdekében

(Teius—Tövis. A „Mai Világ” küldött tudósítója jelenti.) Vasárnap délelőtt szokatlan élénkség csodította a kapuk elé az egyébként csöndes falu lakóit. Autó autót után haladt a községháza felé s a legelső autók egyikéből Tatarescu kisebbségi miniszter szállott ki kabinétfőnökével, majd követték őket egyes erdélyi megyék prefektusai és közigazgatási vezetői. Tatarescu miniszter ugyanis teljes inkognitóban ide hívta össze értekezletre Arad, Alsófehér, Torda, Kolozs és Hunyad megye prefektusait. Az értekezlet a következő nagyfontosságú ügyekben hozott jelentős döntést:

1. Ingyen gabonát és élelmiszereket osztanak ki a havasok inségbe jutott lakóit között.

2. Módozatokat állapítottak meg, amelyek mellett a havasok lakói végérvényesen hozzájuthatnak az agrárreform alá került termőföldekhez és erdőségekhöz. Ezzel kapcsolatban közbirtokosságok létesítése határozottat el.

3. A prefektusokkal közölte a miniszter, hogy szeptember hónapig nincs szó a kormány átszervezéséről és nincs szó a prefektusok kicseréléséről.

4. Szeptember elsejétől teljesen átszervezik az erdélyi szigurancákat és rendőrségeket. Szeptember elsején a hivatalos lapban hatalmas névsor fog megjelenni az új kinevezésekről, áthelyezésekről és elbocsátásokról.

5. Az értekezleten Tatarescu miniszter bejelentette, hogy a kormány — különösen Erdélyben — a régi nivójára szándékszik emelni a közigazgatást és ezért pártkülönbség nélkül visszahívja azokat, akiket

szakembereknek tart, visszaülleti a szakember visszavonultakat és rendelkezési állományba helyezetteket s ezzel egyidejűleg meneszt az alkalmazatlanokat. Egy féléven belül megváltoztatják a közigazgatás mai képét. A kormány álláspontja, hogy a jó tisztviselőket nagyon jól kell fizetni, a meg nem felelőket könyörtelenül menesztetni kell. Erdélyt erdélyiekkel konszolidálják, viszont Besszarabia konszolidálására erdélyi végzett egyetemi ifjakat küldenek ki.

Ezek a nagyjelentőségű változások betetőzésüket érik el azáltal, hogy a belügyminiszterium szeptember 5-étől kisebbségi szakosztályt létesít szakérők bevonásával Tatarescu főnöksége alatt. Ez a szakosztály intézi a kisebbségek összes felmerülő kérdéseit úgy kulturális, mint gazdasági téren. Nincs szó új kisebbségi törvényről — mint egyes lapok irták — hanem az alkotmány szellemének gyakorlati megvalósítása foglalkoztatja a kormányt. Ennek a kisebbségi szakosztálynak vezetője egy érdemes román újságíró kollégánk lesz, ki az erdélyi belügyi részort fennállása alatt már vezető állásban volt.

E kisebbségi szakosztály mint országos jogsegélyző iroda fog működni és a kisebbségi állampolgárok ügyében — kik hozzáfordulnak — interveniál az összes miniszteriumokban. Most veszik fontolóra, hogy ezzel a kisebbségi szakosztállyal minden kisebbségi állampolgár a saját anyanyelvén levelezhessen.

Végül közölhetjük, szó sincs arról, hogy katonai kormányzóságokra osztsák az országot. Az itt vázolt tervek és szándékok is ennek ellenkezőjét bizonyítják.

Magánalkalmazottak országos kongresszusa Kolozsvár

(Cluj—Kolozsvár. A „Mai Világ” tudósítójától.) Vasárnap és hétfőn tartotta a Romániai Alkalmazottak Országos Szövetsége Kolozsváron országos kongresszusát, melyen ország minden fontosabb városából képviselve voltak az alkalmazott szervezetek.

A kongresszus egyik fontos határozata volt az alapszabályoknak megváltoztatásával a Szövetség nevének megváltoztatása is. A szövetség új neve Romániai Magántisztviselők és Kereskedelmi Alkalmazottak Szövetsége lesz. Elhatározták egy rokkant és segélyalap létesítését is, melyet különjárulékokból fognak előteremteni.

Legfontosabb határozata volt a kongresszusnak a záróra és alkalmazotti jogviszonyok ügyében hozott határozat, melyet memorandumba foglalva Lupu közmunkügyi miniszter elé terjesztenek. A közmunkügyi miniszterium elé terjesztendő memorandum lényege a következő:

Követeli a kongresszus, hogy az egész ország területén: az összes kereskedelmi szakmákra kiterjedő esti 7 órai üzletzárást, a reggeli nyitási szabályozását, a déli 2 órai ebédszünet biztosítását, az alkalmazotti jogviszonyok rendezését, felmondás végkielégítés stb., a Munkásbiztosító pénztár autonómiájának visszaállítását, a minimális munkabérek törvényes rendezését, állami munkanélküliségelleni, valamint az agkori és rokkantbiztosítást. A kongresszus megválasztotta a Szövetség új vezetőségét is. Elnök Kapdebo Alajos lett.

Megérkezett a kolozsvári pénzügyigazgatóság a forgalmi és fényüzési adóra vonatkozó magyarító rendelet

A reggel érkezett meg a kolozsvári pénzügyigazgatóság a pénzügyminiszter körrendelete, amely a forgalmi és fényüzési adó befizetésére: nyilvántartására vonatkozó instrukciókat tartalmazza. A körrendeletényegesebb újításokat tartalmaz, gyanakkor pedig intézkedik a nagyvlatok, gyógyszerárak, fényképek stb. adóregisztereinek kezeléséről.

— **Uj egy nagyváradi kefégyárba.** Tudósítónk jelenti: Hétfőn este 10 órakor tűz ütött ki a nagyváradi I. Ármín-féle kefégyár Kórház-ucca-utjalepén. A tűz a gépházban keletkezett. A lángok a gyár raktárát pusztították. A kár egymillió lej.

— **Uj elfogták Horváth Sándort, a Victoria szálamigyár volt igazgatóját.** Horváth Sándor, a Victoria szálamigyár súlyosan megvádolt igazgatója tudvalevőleg néhány hónappal ezelőtt megszökött az ország területéről. Ügyének újra tárgyalásával kapcsolatban a kolozsvári ügyész megtudta, hogy Horváth Magyarországon tartózkodik és ezért diplomai uton kérte kiadatását, amely a napokban fejeződött be. A magyar hatóságok tegnap adták át Horváthot román hatóságoknak.

SELECT-MOZGÓ

MA közkívánatra még egyszer: **Még egy évig fogsz élni!!**

Aileen Pringle és Antonio Moreno a főszerepben.

URANIA-MOZGÓ

Ma bemutató: **A párisi baba**

A főszerepben a csodás

MAY MURRAY

Illatszerek Kölni zsek

Rózsa M. RYAL drogeria Cluj, Piața Unirii (Fóter)

H I R E K

Két lej

nagyon kis pénz a mai drágaságban: egy doboz gyufának az ára. És ennyiért árúsítják a lap-árusok, rikkancsok a „Mai Világ” egy számát, amelyben pedig megtalálják az olvasó a legfrissebb belföldi és külföldi hirtanyagot s megtalálják mindazt, amit tudnia kell, ha el akar igazodni bonyolult társadalmi életünk problémái között. Azért csináltunk ilyen olcsó lapot, mert lehetővé akarjuk tenni az újságolvasást mindenkinek. A drágaság elleni harcot: az árak leépítését így akarja megkezdeni a „Mai Világ”.

A kiadóhivatal levelezőlapra írott kérésre bárhol elküldi a lapot. Előfizetési árak: egy hónapra 50 lej, negyedévre 150 lej. Kiadóhivatal: Kolozsvár, Szentegyház-ucca 8.

Amikor tegnap Riszticset Kolozsváron is látták

Vasárnap este óriási tömeg gyűlt össze a kolozsvári Newyork-kávéház előtt. Fél-tizenegy óra felé különös égitestnek, vagy repülőőrjátszónak látszó izzó tömeg tünt fel a csillagos égen. A vörös, csillámló massa, mint valami lidércfény, imbolyogva koválygott a magasban és érthető izgalmat váltott ki a nagyszámú nézők körében, miközben ilyen párbeszédet voltak feljegyezhetők:

— Ez üstökös, még pedig bajt jelent, mert vörös...

— Dehogy üstökös ez kérem, tisztán ki-vehető, hogy Risztics gépe...

— Ugyan kérem, Risztics utja nem erre vezet...

— De a Holdvilág-uccában lakik egy nagynénje és annak akarja megmutatni magát... Mi az, kérem, annak kétezer kilométer kitérő...

— Azt hiszem Uram, Ön téved. Annyira téved, hogy Ön saját moga van a levegőben és nem veszi észre...

— Hogyan tetszik ezt gondolni?

— Hát nem látja mi kuszik ott fenn az égen...

— ? ?

— Egy nagy hólyag.
(A vicces urnak igaza volt. A furcsa égi tünemény, mit ezek szemléltek egy órán keresztül, valóban egy kivilágított léggömb volt, mit a Rákóczy-uton eresztettek fel.)

— **Condescu tábornok párisi utja.** Bukarestből jelenti a Rador. Condescu tábornok, a királyi udvar főadjudánsa ma Párisba utazott.

— **Kedvező fordulat a marosvásárhelyi földgáz ügyében.** A marosvásárhelyi földgáz ügye vasárnap egy újabb fordulathoz érkezett. A város tanácsa ugyanis elkészítette memorandumát, amelyben leszögezte állásfoglalását a földgáz kérdésében, követelve a földgáz-társasággal létesítendő szerződés sürgős megkötését. Mint ismeretes, hetek óta folynak a tárgyalások a földgáz-társaság és a városi tanács között, amely nem hajlandó fedezni sem a kiépítendő nyolc és fél kilométeres vezeték költségeit, sem a kompresszor-installálást. Motas mérnök a hosszúságos tárgyalások után elvileg akceptálta a városi tanács álláspontját. Ilyen körülmények között valószínű, hogy még ez év folyamán üzembe helyezik a marosvásárhelyi földgáz-vezetékét.

— **Öngyilkos lett, mert összeveszett a leányával.** Hétfőn éjjel Tóth Lajos Görbe-ucca 20. szám alatti lakos morfiummal megmérgezte magát. Az idősebb ember valamin összezőrdült leányával és ez annyira elkésztette, hogy mielőtt lefeküdt, dupla adagot vett be az álmatlanság ellen használt morfiuncseppekből. Mire leánya észrevette, már haldoklott. Beszállították a belgyógyászati klinikára.

Hogyan történt a „Keleti Ujság” eladása?

A Krenner-Rós irányzatokat támogató radikális lap a Magyar Párt hivatalos lapjává lett - Bonyodalmak az „Ujság” megszüntetése körül

(Cluj—Kolozsvár. Saját tud.) Az erdélyi társadalmi életnek régen volt nagyobb szenzációja, mint a „Keleti Ujság” eladása és az „Ujság” megszüntetése. A népkisebbségi olvasótábor és a román publikum nagy érdeklődéssel és izgalommal tárgyalja azokat a körülményeket, amelyek a sajtóéletnek ezt a jelentős változását előidézték. Széles körökben nagy kedvetlenséget idézett elő az a tény, hogy a legnagyobb lap máról holnapra nyíltan megváltoztatta egész jellegét.

A „Keleti Ujság” eladásának híre pénteken reggel terjedt el Kolozsváron. A legteljesebb titokban folytaták le a tárgyalásokat és jellemző, hogy Kádár Imre dr., a lap politikai rovatvezetője, akiről úgy tudták, hogy bizalmas lábon áll Weiss Sándor dr.-ral, a lapvállalat fő részvényesével és igazgatójával, péntek délután értesült a lap eladásáról. Sem a munkatársak, sem a lapvállalat igazgatóságának tagjai nem tudtak arról, hogy a részvény többséget az igazgató eladta.

A lap munkatársait hivatalosan pénteken délután értesítették az eseményekről. Az egybegyűlt szerkesztőség előtt Weiss Sándor pár szóban bejelentette, hogy gazdasági és családi okok miatt eladta a vállalatot. Ezután Nagy László dr., a *Minerva* r. t. nevében vázolta a munkatársak között az átvétel körülményeit. Kifejtette, hogy a Keleti Ujságot a legjobban szerkesztett magyar lapnak tartották a vállalat átvétői, akik azt óhajtják, hogy

a lap a jövőben politikai irányítását a Magyar Párttól, kulturális irányítását az egyházaktól, irodalmi irányát a Minerva r. t. kijelölt megbízottaitól kapja.

Hivatkozott arra, hogy az a tőke, amely a vállalatot megvette, ezt így kívánja és a munkatársaknak alkalmazkodniuk kell az új irányhoz. Végül kijelentette, hogy aki úgy érzi, hogy az *irányváltozás* folytán lelkiismereti konfliktusba kerülne és ezért megválni kíván a lapról, annak igényeit az átvétők respektálni fogják.

Vasárnap reggel a lapra már rátették a felírást „Országos Magyar-párti lap”. A Magyar Párt kommunikéban jelentette be, hogy a „Keleti Ujság”-ot hivatalos lapjává tette, Bánffy Ferenc Báró pedig vezércikkben méltatta az új hivatalos lap szerepét.

A lap átvétele felől értesülésünk szerint már régebben tárgyalások folytak. A Magyar Párt természetesen igyekezett magának megszerezni a népszerű és jólmenő új-

ságot, amely sokat kellemetlenkedett a párt vezetőségének. A radikális demokráta irányzatot követő „Keleti Ujság” állandóan igen kritikus szemmel nézte a pártvezetőség működését és kifejezetten támogatta azokat a csoportokat, amelyek a vezetőséggel szembenállottak. Így a legújabb időben a Krenner-féle reformcsoport nézeteit erősítette a lap, majd a Kós Károly néppártját propagálta. A lefolyt választások alatt a nemzeti parasztpárt felé orientálódott, bárha köztudomásos volt az az ügyesség, amellyel a Keleti Ujság a maga politikai vezetésében egyszerre igen sok irány felé tudott barátságos arcot mutatni.

A „Keleti Ujság” átvétele és az „Ujság” megszüntetése szorosan összefüggő események. Az „Ujság” erős deficittel küzdött és tulajdonosa, a Magyar Sajtóvállalat, elhárította — a lap halálát. Itt sem értesítették a munkatársakat a kiadó-vállalat céljáról, hanem pénteken fogták el, hogy szombaton fognak utoljára megjelenni. A szerkesztőségi tagok végkielégítéséről még nem történt intézkedés.

Szó van róla, hogy egyeseket a „Keleti Ujság”-nál fognak elhelyezni, a többiek sorsa teljesen bizonytalan. Remélhető azonban, hogy a felmondási időre járó fizetéseiket megkapják, annál is inkább, mert a megszünt „Ujság” és az átvett „Keleti Ujság” fentartói voltaképpen ugyanazok a személyek.

A Keleti Ujság munkatársai közül Kádár Imre dr. jelentette be eddig, hogy a tulajdonosváltozás folytán összeférhetetlennek érzi helyzetét a lapnál. Az átvétől vállalat elismerte ezt és a kérdés megoldásáig szabadságolta. Valószínű, hogy kilépése nem lesz az egyedüli.

Az erdélyi magyar sajtóban beállott ez a változás igen élesen foglalkoztatja úgy a magyar, mint a román sajtót. A lapok általában természetesen tartják, hogy a Magyar Párt megszerezni igyekezett az elterjedt sajtóorgánumot, annál élesebben itéli el azonban azt a tényt, hogy a független demokráciát és kritikai szellemet hirdető lapot, amely éppen ennek a szellemnek hirdetése által duzzadt nagyra, habozás nélkül eladták azoknak, akiket eddig ez a lap támadott. S anélkül adták el, hogy megvétele felajánlották volna előbb annak a csoportnak, amely a lap politikájának támogatója volt. Valószínűnek tartják, hogy a változás a párt életében is következményekkel fog járni, de egyéb bonyodalmak is várhatók a maga nemében példátlan sajtótranzakcióval.

dezett családi és anyagi viszonyok között élt. Négy kiskorú, de keresetképes gyermeke és felesége alkotta a családját.

— **A táblai vádtanács elrendelte Calutescu agronom szabadlábrahelyezését.** Mint ismeretes, a kolozsvári ügyészség néhány hónappal ezelőtt letartóztatta Calutescu Ioan nagysármási agronomot, aki azzal volt vádolva, hogy hónapokon keresztül lopkodta az őrizetére bízott községi és állami pénzeket. A törvényszék vádtanácsának többszöri döntése után a táblai vádtanács ma délelőtt tárgyalta Calutescu további

letartóztatásának ügyét. A vádtanács elrendelte a sikkasztással vádolt agronom szabadlábrahelyezését negyven lej kaució ellenében. Az összeget Calutescu nem tudja depozálni és így, ennek hiányában, valószínűleg további letartóztatásban marad.

— **Száznyolcvan munkanélküli férfit és nőt állítottak elő a szombat esti razzia.** A kolozsvári rendőrség teljes személyzete szombaton este *Pulca* rendőrigazgató személyes vezetése mellett széleskörű razzia tartott a város területén. A reggelig tartó razzia eredményeként a rendőrség büntügyi osztályán előállítottak száznyolcvan munkanélküli egyént, akiknek nagyrésze vidékről jött Kolozsvárra csavarogni. A letartóztatottak között mintegy 17 megrogzított bűnöző is van, valamint több, mint negyven nő, akiket a külváros legsötétebb nyomortanyáin fogtak el. Többeket kórházba internáltak és kényszermunkatáborba vittek.

— **Sikerrel zajlott le a Haggibbor vasárnapi kerti ünnepélye.** Vasárnap fényes külsőségek között rendezte meg a Haggibbor szokásos évi kerti ünnepélyét az Újságíró klub helyiségében. Az ünnepesség Gara Akos gyermekdelutánjával kezdődött, majd a Haggibbor hatvantageu tornacsapata és birkozó szaksztyála vonult fel impozáns mutatványokkal és tornaprodukciókkal. A szakosztály elnöke, Fischer Béla dr. által felajánlott díjakat Márk Antal, Mane István, Klein Béla, Kardos István, Schück József, Kappel Sándor, Glückmann Béla, Blum Sándor, valamint Kelemen Imre tréner, a birkozóklub közül pedig Zadorján, Matejovics, Vigh, Kozma, Sipos, Salamon, Rinkóci és Dalári kapták meg. Az ünnepségen lezajlott szépségverseny nyertesei: Bernáth Olga, Bernáth Ibolya és Katona Böske, míg a táncversenyt a Bartha László—Hecht Duci és az Eipler György—Hecht Éva párok nyerték. Lichtmann Aladár bankigazgató, Heller Károlyt és Radó Ernőt illeti meg elismerés az ügy anyagiakban, mint erkölcsiben fényesen sikerült kerti ünnepség megrendezéséért.

Ma, kedden bemutatják az Opera Mozgóban „A nők kedvence” Harsogó komikummal telimodern filmjáték, szenzáció az amerikai vad puszták életéből 7. felvonásban.

— **Kétszáz lejért tízmillió lejt fizetnek a kolozsvári és szamosfalvai kiskisgazdák.** Josika Gábor báró földbirtokos a földreform után megmaradt birtokát most parcelláztatta. A parcellákért nagy a versengés, mert a hóstáti kertészetet folytató kiskisgazdák ez a szántóterület a legalkalmasabb terjeszkedési helyük. Ez a magyarázata annak, hogy a mai rossz pénzügyviszonyok között 50 ezer lejes árakat adnak egy-egy katasztrális holdért.

* **Öröndetes dolog,** hogy a kolozsvári esték kezdenek hűvösödni és ezért a közönség sokkal nagyobb számban keresi fel az Opera-mozgót. Eppen ezért az igazgatóság megkezdte a nagy, monumentális filmek műsorra tűzését. A világ legjobb filmszínészei játszanak ezekben a hatalmas filmekben. A „Tűz a színházban” című nagy film után most a világhírű „Madame Dubarry” következik, Bíró Lajos közismert regénye után, a főszerepben Korda Mária-val és az „Ember és bandita” című nagy film, az utólrhetetlen Lon Chaneyval a főszerepben, „A boxoló menyasszonya”, a főszerepben Xenia Desny és Willy Fritsch, a Gyurkovics leányok, Herczeg Ferenc világhírű regénye után.

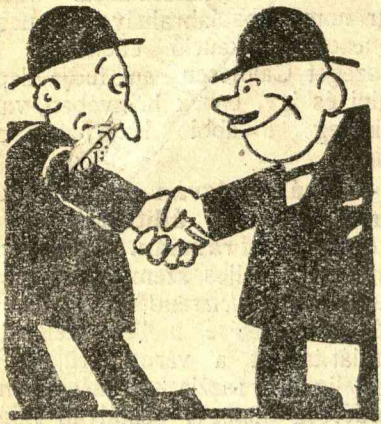
— **Meghalt egy kolozsvári munkás, mert tévedésből megitta haldokló lánya morfiurmorvosságát.** Megdöbbentő szerencsétlenség történt hétfőn reggel a Fellegvári ut 17-es számú házában. Petran Mihály, a ház egyik szegény lakója reggel álmos fővel felkelt, tejet akart inni, tévedésből azonban az asztalon hagyott nagy morfiurmadagot itta meg. A szerencsétlen öreg — akiről egyébként megállapítást nyert, hogy kissé ittas volt — a nagymennyiségű morfiur következtében néhány óra múlva kiszvenvedett. A tragédiát növelte még az a tény is, hogy az öreg Petran husz éves haldokló lányának rendelt morfiurmorvosságát hajtotta le. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

SOLE S. ÉS FIA

első erdélyi rugganya bélegzőgyára és vésőműintézele

Cluj-Kolozsvár, Strada N. Iorga 2.

FOGADJUNK...

— Fogadjunk, el sem hiszi, ha mondom, hogy Risztics nem a Junkers gyárnak, hanem nekünk repül Amerikába...

— Erről a kombinációról még nem hallottam...

— Nem is hallhatott róla Pancser ur, mert ez üzleti titok... A „Mai Világ”-nak szenzáció kellett a meginduláshoz és miért magyar pilóta Risztics, ha ilyen kis szíveségre sem lenne hajlandó...

— Hát honnét tudta Risztics...? — Nézze Pancser ur, maga tulságosan naiv ember. Risztics először kémlelte ugye az óceáni viszonyokat, a légnyomást, a délköröket és azt mondta, hogy egyelőre nem indul... De mit tettünk mi? Nézze ezt a táviratot:

RISZTICS DESSAU!

Kedden indulunk, mi lesz Onnel. Drótválaszt.

„Mai Világ.”

— Érti már? Nézze Pancser ur, ennyit csak kitalálhatna magától is... Risztics kitűnő pilóta és mi megélőzhettük a készülő 275 lapot az indulásban, de nem Riszticset. Hát ezért startolt már vasárnap...

— Más légből kapott hír nincsen? — Fogadjunk, el sem hiszi, ha mondom, hogy tegnapi mára nagyon felment a lej értéke...

— Zürichben? — Dehogy Pancser ur, Kolozsváron. Már két lejért napilapot lehet venni... — Jó. Azonban ez legyen kérem az első és utolsó „hajazáró” vicc!

— Ebben maradunk Pancser ur.

SZINHÁZ -- MOZI

— Elmaradt az Andrassy-uti kabarétársulat kolozsvári bemutatkozó vendégjátéka. Az Andrassy-uti kabarétársulat első kolozsvári fellépését hétfő estére tervezte, az egybegyűlt közönség legnagyobb meglepetésére azonban a bemutatkozó elmaradt. A kabarétársulat bemutatkozó előadása az impresszió késedelmeskedése miatt szenvedett halasztást.

• Három mozgót zártak be Kolozsváron e hét kezdetével, mégpedig az Urániát, Apollót és a Szinkör mozgót, átalakítások miatt. A kolozsvári közönségnek csak két színháza marad: a Select és az Operamozgó, amelyek versengve hoznak szép filmeket.

A vörös egér. (Filmbemutató.) And Egede Nissen: „A vörös egér” egy kedves apacsno, akit a szeretője megment az üldöző rendőrök elől, saját magát fogatva el helyette. A leányból csakhamar nagy filmszínésznő lesz és egy bíró nőülveszi. Régi kedvese betör a lakásba, kényszeríteni akarja, hogy segítsen neki, a nő visszautasítja, de a férfi éjszaka megint visszatér. A rendőrök körülveszik a házat s a betörő meghal, de nem vallja be régi szerelmének titkát. Festői és változatos környezetben játszódik le ez az érdekes mese. Az eleje: viharos éjjeli lokálokban, az élet legsötétebb figurái között. Azután az uri nagyvilág életébe megyünk át, egy nagykövet fogadóestélyen vagyunk jelen. És így tovább. A betörőt Paul Richter, a Niebelungok feledhetetlen Siegfriedje adja megható igazsággal; a „vörös egér” pedig, a svéd And Egede Nissen, csupa értelem és elevenség. (s.)

Az erdélyi református egyházkerület közgyűlésére nem tudott behatolni a politika

Egy visszavert puccsterv. - A vasárnap és hétfői gyűlések lefolyása

(Cluj-Kolozsvár. Saját tud.) Az erdélyi ref. egyházkerület hétfőn fejezte be háromnapos közgyűlését, amelyen az igazgatótanács és az egyházi intézmények vezető tagjait választották meg. A közgyűlés mindvégig méltóságos lefolyása volt és a református egyház fejlődésének életében jelentős munkát végzett.

A választások során megerősödve került ki az az irányzat, amely a református egyház nemes történelmi hagyományait kívánja folytatni s elítél minden felekezeti türelmetlenséget. Ez az irányzat távol akarja tartani az egyházat a politikától, s a fejlődés és szabadság haladó eszményeinek szellemében akarja azt igazgatni.

Minthogy ennek az ideális irányzatnak hívei nyilvánvaló többségben voltak, a politizálni kívánó kisebbség kénytelen volt elállani attól a tervtől, amelynek érdekében pedig nagy erőfeszítéseket tettek. Javaslattal akartak benyújtani, hogy a kerület bélyegezze meg a bukaresti esperest, amiért a liberális párt listáján jelöltséget vállalt. A javaslatot végül is nem nyújtották be s ezzel elhárult az a veszedelem, hogy az egyházba belevigyék a politikát.

A választások érdekes eredménye, hogy Bánffy Miklós gróftól 114 szavattal 34 ellenében megválasztották a ref. leánygimnázium főgondnokává, holott megválasztása ellen erős propagandát folytattak. Bánffy Miklós ezzel a református egyház életében

is aktív munkába kezdett.

A közgyűlés vasárnap és hétfő napjáról szóló beszámolóink a következők:

Vasárnap délelőtt az ódon Farkas-utcai református templomban folytatódott a református egyházkerületi közgyűlés programja. Huszonhét ifju magyar pap felszentelése és kibocsátása volt soron. Vársárhelyi János egyházkerületi főjegyző imája után a magasszárnyalású lelkészszentelő beszédet Kádár Géza zilahi esperes tartotta. Záróimát dr. Makkai Sándor püspök mondott. A vasárnap délelőtti lelkészszentelés után az erdélyi magyar papok tábora a következő ifju lelkészekkel erősödött: Albert József, Barta István, Bencze József, Berde Árpád, Csekme Ödön, Dézsi Daday István, Járny Márton, Kállay Dezső, Kovács Sándor, Kiss János, Maksay Albert, Nagy Béla, Nagy Elemér, Nagy Géza, Nagybó Péter, Simó János, Varró Mózes, Varga László, Versényi Sándor, Zolyomy Jenő.

Vasárnap délután a kolozsvári Református Nőszövetség a Farkas-utcai református templomban sikerült templomi hangversenyt rendezett.

Az egyházkerületi közgyűlés hétfőn reggel folytatódott, mikor a választások eredményeit is kihirdették. Közgyűlésgazdának Kádár Géza zilahi esperest választották meg. Egyházkerületi igazgatótanácsi tagokká gróf Bethlen Pál, gróf Bethlen Balázs, gróf Wass Béla, dr. Sárkány Lajos és Kispál László világi tagokat és Vársárhelyi Boldizsár, Jancsó Sándor, Kiss Lajos esperes, Kiss Albert esperes és dr. Tavaszi Sándor teológiai igazgató lelkész tagokat választották meg. A tanárok közül Kovács Dezső igazgató és Fejes Áron enyedi rektorprofesszor kerültek be az igazgatóságba. Ezek után az egyházkerületi tanácsbírókat és a református kollégiumok előjáróságát választották meg. Délután Ugron István főgondnok a bizottságok jelentésteleivel utána bezárta az erdélyi reformátusok parlamentjének ülését.

Engedélyezték az erdélyi magyar művész-színházat

Eftimiu, az erdélyi színházak vezérigazgatója, nyilatkozik a színházterületek beosztásáról és a koncessziók kiadásáról. Hat magyar társulat

Váradon heti három nap román előadások

(Cluj-Kolozsvár. Saját tud.) Victor Eftimiu, a kolozsvári állami színházak vezérigazgatója ma fogadta a „Mai Világ” munkatársát és a következőket mondotta az aktuális színházi kérdésekről:

— Az állami színházak ügyeinek vezetése mellett ezután Lepadatu kultuszminiszter ur elhatározásai értelmében Kolozsvár intézi az erdélyi népkisebbségi színházak ügyeit is.

— A Nemzeti Színházat október elsején nyitjuk meg. Kettéosztott társulattal fogunk játszani. A társulat egyik fele feiváltva játszik Kolozsváron és az erdélyi többi városokban.

Hétfőn mindig Nagyváradon, kedden Aradon, szerdán Temesváron, csütörtökön Lugoson, pénteken Gyulafehérvárt, szombaton Fogarason és vasárnap Brassóban játszik a Nemzeti Színház együttese.

Különvonatot állítunk be erre a célra, a társulat a vonaton fog lakni és étkezni.

Szombaton és vasárnap délután és este a nagyváradi színházban a kolozsvári Opera fog játszani.

— A magyar színházak koncesszióit szeptember elején adjuk ki,

csak akkor döntjük el véglegesen a kerületek beosztását is. Az a célom, hogy rendet és összhangot teremtsék, mert az eddigi rendszer tarthatatlannak bizonyult.

— A magyar társulatok között előnyös helyzetet fog elfoglalni

az Erdélyi Szépműves Céh művészszínháza.

Bánffy Miklós gróffal tegnap megbeszélést folytattam és közöltem vele, hogy a miniszter ur készségesen engedélyezi a színház működését, amely magas művészi színvonalat fog jelenteni s amelynek csak örvendeniünk lehet. Tudtommal ez a művészszínház novemberre tervezi megnyitását és máris a legkitűnőbb erdélyi színészek közreműködését nyerte meg.

— Ami a kulturcsereit illeti, mi előadjuk Az Ember tragédiáját és még egy modern magyar darabot. A román darabok magyarra fordításáról ezután mi fogunk gondoskodni s mi fizetjük ki a szerzők és fordítók tantiémjeit is. A magyar színigazgatóknak, ha román darabot vagy klasszikus darabot játszanak, készséggel kölcsönzöm az állami színházak ruháit és díszleteit.

— Pontosan meg fogjuk állapítani, az egész évadra előre, hogy melyik városban melyik társulat játszik. Gyenge színvonalú társulatok erdélyi turnéit a jövőben nem fogjuk engedélyezni.

SPORTVILÁG

A kettős ünnepnap sportkrónikája

Belföldön nem voltak fontosabb sportesemények - Néhány nyári meccs kisebb szenzációkat eredményezett - A Közép-európai Kupa első fordulója

A kettős ünnepnappal kínáló alkalmat nem használták ki egyesületeink. Más-kor nagyszabású nemzetközi attrakciók vonzzák ilyenkor a jó publikumot, most trainingjellegű barátságos meccsek képezték a programot, amely egyébiránt néhány meglepetést is hozott.

Eredmények:

Kolozsvár. Amateur—Gloria (Beszterce) 8:1 (4:1), Bíró Grimm. Curtea, Amateur-játékos a mérkőzésen lábát törte.

Nagyvárad. Makkabea—Szatmári Olimpia 0:0. A mérkőzés csak félidőig tartott, mert a vendégcsapat fizetési differenciák miatt nem állt ki a második félidőben. Az Olimpia eljárása miatt általános a felháborodás a váradi közönség körében.

Arad. Vasárnap: ATE—AAC 8:2 (2:2), Gloria—Voința 8:1 (3:1). Hétfőn: AAC—Voința 3:1 (1:1), Gloria—ATE 4:1 (2:0). A körmérkőzés győztese a Gloria.

Marosvásárhely. I. nap. MSE—Kinizsi kombinált 5:4 (2:3). A Kinizsi első csapatából csak 3 játékos szerepelt. Hétfőn: Kinizsi komb—Mures MSE komb. 2:2 (2:0).

Aranyosgyéres. Sodronyipar—Universitatea komb. 4:3 (3:2). A fejlődő Sodronyipar góljait Ujfalvy és Bálint, a tartalékos U-góljait pedig Cipci és Istvánffy lőtték.

Szekelyudvarhely. Hargita—Braşovia 3:0 (3:0). Meglepetés.

Resica. RMTE—Pancsovai SC 3:2 (2:2). Nemzetközi.

Egyéb sportesemények:

A KKSE atlétikai versenyén nagyjából kezdők indultak, ennek megfelelő eredményekkel. Az egyesület agilis munkájának a közeljövőben minden bizonnyal meglesz az eredménye.

A szovétai uszóversenyen a KAC is indul és sikerült 4 győzelmet aratnia. Erdős Márta az 50 m gyorsúszásban legyőzte báró Apornét, Bányai a 100 háttban, Orsz az 50 m sprintben, Dózsa pedig a gyermekversenyben győzött. A 400 m Medvetőbajnokságot Horacek (HTV) nyerte. A zsűri Lapedatu volt pénzügyminiszter elnökletével kifogástalanul működött.

A kolozsvári bírótestület Zhavi felfüggesztésre ítélte Czinczár Imre ismert bírót, mert nem fogadott el bírói díjat a KAC—Braşovia meccs levezetéséért, tekintettel arra, hogy a KAC a mérkőzésre 38.000 lejt ráfizetett. S ezt nevezik a bíró urak a sport előmozdításának és az amatőrsport megvédésének.

Külföldi eredmények

Belgrád Hungaria—BSK 4:2 (2:0).

Bécs. Rapid—Hajduk 8:1 (1:1).

Prága. Sparta—Admira 5:1 (3:0). E 3 meccs a közép-európai kupáért folyt.

Szabadka. Ujpest—Subotica kombinált 12:0 (5:0).

Szombathely. Sabária—Slavia (Prága) 4:1 (1:1).

Miskolc. Attila—Simmering (Bécs) 4:1 (1:0).

Budapest. A BBTE—KAOE nemzetközi atlétikai versenyének második napján a nézettek minden számban, ahol indultak, győztek. A verseny legkiemelkedőbb eredménye a diszkoszdobás, ahol Marvalits és Egri 45 m.-en felüli dobással foglalták el az első két helyet.

A MUSz bajnoki uszóversenyén a 100 m. hölgymellúszást Benkő Margit, a hátúszást Szőke Kató, a 400 m. uszást Fehér (5 p. 28.6 mp.) a 3×100 m. vegyesfutamát az NSC nyerte.

Bécsben hétfőn délután a Hakoah a Ferencvárossal mérkőzött. A mérkőzés külön érdekessége, hogy a Hakoah kapuját vendégkép a Haggibornak ép Bécsben tartózkodó kapusa: Rosenfeld I. védte. Az eredmény a Ferencváros javára ütött ki, mert 5:2 (félidő 2:1). Arányban legyőzte a bécsi csapatot.

Idegszifilis, vérbajellen

malária oltások, jódozókényes gyógyfürdők a „Nerva” szanatóriumában Cluj-Kolozsvár, Napi 300—400—500 lejtért teljes ellátás orvosi kezeléssel együtt.